

Cyberbullying: Yon gide pou paran kisa cyberbullying yé? Kijan mwen kapab anpéché sa rive pitit mwen ? Kijan mwen kapab adrésé sa pou sa pa rive ankò?

Cyberbullying se yon krim elèktwonik ki nan konpitè oubyen sèlfon. Moun kapab bully lòt nan entènèt epi fè move remak ki pou ensilté avèk mesaj degotéri anmèkdé lòt nan mesaj enstan oubyen emails. Cyberbullying sé pa menm avèk yon predatè ki ap chèhé yon viktim ki ap chèchè timoun ki pou anmèkdé sepandan sé yon menas li yé kontnmè ke paran sipozé pran seryé epi pou yo pran chaj. Etiend montré ke 60% timoun yo di ke yo se viktim de bully. Sepandan bully vinn yon bagay ki komen anpil. Epi lòt pwoblèm ki genyen nan sitiasyon sa sè ke elèv yo pa renmen di paran yo sa ki ap pasé tou tan yo pansé ke si yo di paran ke paran ap fè yo pa alé nan entènèt ankò. Piga pansé ke pitit yo pa kapab fè pati de sijè sa paské dèswa elèv pa konnen si sé yon bagay mal yap fè.

Diféran tip de bully

Dé tip de bullys se abi nan entènèt avèk mesaj enstant oubyen text mesaj. Sit ki relé IMs la komen anpil tou sitou ke lekol entèdi sèlfon. Sit tankou MySpace.Com, sepandan regléman yo entèdi moun mété bagay ki genyen abi la dan li.

Prévansyon sou korijé maladi sa: Fason pou reté Cyberbullying avan pitit ou tonbé nan pwoblèm:

1. Diskité sit sosyal – Eske pitit ou genyen yon sit? Ou kapab fè rechèch si ou bezwen. Si pititt ou se yon minè oubyen ou kapab retiré non li nan sit sa yo. Palé avèk pitit ou de danjé ki genyen lè ke yap chaché bagay ki amizan yo kapab jwenn anpil pwoblèm. Paran sipozé sivéyé timoun yo tou tan.
2. Gadé bagay sa yo sou sit pitit ou

- Li fasil pouf è yon fo foto lè ke ou pagenyen laj.
- Antrans sa entèdi oubyen ilégal, abisiv, pornografik, fradulan. Rapòté yo tou imédyatman.
- Your page is NOT private. Anything posted online is totally public and whatever you write **YOU Responsab pou.**
- Genyen anpil konsekans avèk sa ke ou posté nan entènèt: disiplin lekol, pwoblèm pou jwenn travay oubyen nan kolèj etc...
- **Entènèt genyen yon rekò. Sé egzaktéman menm avèk sa ke moun ki ap piblishé atik jounal, liv etc... Tout sa ki ekri nan entènet ap toujou rété la menm si ou efasé li la toujou nan administrasyon epi lòt timoun kapab toujou voyé li nenpòt koté yon millyon fwa.**

3. Gadé sèlfon pitit ou tou tan..

- Konnen epi ranfósé regléman lekol sou sèlfon epi fè meté regléman pa'w.
- Ediké pitit ou de sèlfon avan yon bagay rivé pitit ou. Bully avèk dizonèsté rive nan telefon epi yo pa bon bagay pou timoun nan ap fè.
- Gadé jan pou reaaji lè ke ou resewva yon mesaj ki fè'w pè oubyen ki abisiv. Men piga ou reponn.
- Avèk pitit ou konsideré pran yon télefon ki pou strikly pou timoun.

4. Diskité valè avèk prensip jeneral avèk pitit de tout komunikasyon elèktwonik

- Komunikasyon Elèktwonik konté Pa eséyé di wap tann pita pouf è li epi pou wap joué Toujou meté nan tèt nou ke si nou pa kapab di sa ou ekri a nan figi yon moun oubyen pa ekri li.

